

Kontrasztok párbeszéde

Real Hungary: az Esterházy-
díjasok kiállítása

EGED DALMA

Collegium Hungaricum, Bécs, 2017. VI. 27. – X. 10.

Június 19-én nyitott a bécsi Collegium Hungaricumban a *Real Hungary* című kiállítás, amely leginkább azzal keltett sajtóvisszhangot, hogy a megnyitó előtt, az intézményvezető kérésére, eltávolították a Borsos Lőrinc-művészpáros *See no evil. Hear no evil. Speak no evil* című, a *Zászlók* című sorozatuk legújabb darabjait adó, a magyar zászlót feldolgozó triptichonját, amelyen a három egymás mellé illesztett trikolór egy-egy sávját a művészek fekete zománccfestékkel takarták le. A tárlatot egyébként a grazi Künstlerhausban rendezett *Abstract Hungary* című – a kiállított művek mennyisége szempontjából mindenképp nagyobb volumenű – kiállítás szatellitjének is lehet tekinteni. Míg az *Abstract Hungary* című tárlaton olyan magyar művészek munkái láthatók – kezdve az iparterves generációtól a

k
kiállítás

pályakezdőkig –, akiknek esetében a kurátorok az absztrakcióról és annak mai relevanciájáról szóló diskurzust ismerték fel, addig a bécsi helyszínen ezzel szemben a cél a realista ábrázolás tradíciójához köthető alkotások bemutatása volt. A Collegium Hungaricumban megrendezett tárlat az Esterházy Magánalapítvánnyal közösen jött létre, alapját az Esterházy Művészeti Díj 2009 és 2015 közötti díjazottjainak művei adják, kiegészítve az általuk felkért, munkásságukra nagy hatást gyakorolt alkotók egy-egy művével.

A bécsi tárlat vezérfogalmaként tehát a realizmust adták meg, azonban a kiállított művek összképe csak nagyon nehezen illeszthető be egységesen a fogalom alá. Több, kifejezetten absztraktnak nevezhető mű került be a tárlat anyagába: Csató József installációja és a Borsos Lőrinc-művészpáros Bak Imre hatását mutató képe talán a két legváratlanabb (nem is beszélve Bak Imre képéről, akitől érthető módon a párhuzamos absztrakt kiállításon is szerepelnek művek). Ha a realizmus narratívájának ilyen mértékű kibővítése lett volna a vállalt cél, érdekes lett volna bemutatni, hogyan ér össze a mai művészetben a realista és az absztrakt tradíció.

Fotó: Berényi Zsuzsa

KASZÁS TAMÁS: *Üzenőfal sci-fi propagandához*, 2009–2016, üzenőtábla falemezen, nyomtat, rajz, 300×100×6 cm

Ettől eltekintve a tárlat alapötlete, hogy a díjazottak alkotásait egy általuk választott művész munkájával közösen állították ki, érdekes konstellációkat eredményez, a műpárok jól kommunikálnak egymással. A fent már említett Csató József *Kutyaház* című installációja például Bukta Imre *Dinnyét őrző kutya* című festményével együtt került ki. Bukta és Csató festett fatáblákból, összecsorgatott sámlikból, ecsetekből, kövekből és edényekből felhúzott építménye, rózsaszínes-pasztellzöldes világa hangulatában és a felfedezhető geometrikus felépítés miatt mindenképpen érezhető egységet alkot, még ha médiumukban és kifejezőmódjukban eltérők is. Ugyanez a művek hangulatából adódó egység mondható el Makai Mira Dalma *Grow* című, korallszerű porcelánsorozatának és Reigl Judit vásznának kettőségéről is, amely a megnyitó másik hiányzó képe volt. A médiumok párbeszédével játszik még Tibor Zsolt két kollázszerű

Kiállítás megnyitó

képéből és plasztikájából álló műve és Várnai Gyula *Ellenállás* (Resistance) című videója is, ahol a két kép töredezettsége és a szobor nehézsége a videóban látható felszálló füst mellé kerül.

A Borsos Lőrinc-művészpáros két másik művel is szerepel a tárlaton, a már említett Bak Imre képét továbbgondoló festmény mellett a *Csinos kis akvarellek* sorozat három darabjával. A kis képek, a képeslapformátum és az akvarell minden könnyedségével és idilli hozadékával együtt, köztéri szobrok üres talapzatát ábrázolják: Hóman Bálintét, a zsidótörvények bevezetését támogató egykori vallás- és közoktatásügyi miniszterét, Edvard Benešét és Karl Luegerét, akik ugyancsak magyarellenes, illetve antiszemita lépéseikről váltak ismertté. Egyértelmű politikai-közéleti felhang érezhető még egy másik díjazott, Kovács Olívia két festménypárján és az általa meghívott Nemes Csaba *Posztháborús uszoda* című képén, amely egy menekültállomás pillanatképe, vagy még inkább Kaszás Tamás fásításra, „ínséggyümölcsök”

ültetésére felszólító vagy drótkerítésen átmászó alakokat ábrázoló bulletinjein, melyeknek Maurer Dóra *Megtanult önkéntelen mozgások* című videója adta a párját.

Egy másik eset, amikor a párbeszéd a nagy kontrasztokból, a két mű közötti ellentétekből indul ki. Ezt láthatjuk Szabó Ábel és Fehér László képkettősénél, ahol művekből áradó ellentétes hatások inkább kiegészítik egymást. Szabó kietlen gyárudvarokat ábrázoló képéhez Fehér László *Generáció* című letisztult, kéttónusú képe egyfajta nosztalgikus töltetet tesz hozzá, ahogy Király András *Minerva* című festménysorozatához a meghívott Birkás Ákos *Arc* című képe erős tagolásával, félbevágásával szolgál kiegészítésként. Ugyanilyen finom párhuzamot mutat Tót Endre *A nullák megnyugtatnak* című műve és Horváth Dániel kört formáló kezeket ábrázoló vászna, vagy egy másik díjazott, Kaliczka Patrícia Velázquez után és *Álmodozás a stúdióban* című, emlékszerű foszlányokból felépített festménye és párja, Chilf Mária ugyancsak nosztalgikus hangulatú műve.

A *Real Hungary* című tárlaton két művész kivételével az eddigi összes díjazottól láthatunk alkotásokat, az elismertek köre pedig már idén bővülni fog, hiszen a kétévente kiosztott díjat legközelebb most novemberben adják át.

Kiállítási enteriőr, benne:

MAKAI MIRA DALMA:
Grow I – XI, 2017, mázas kerámiák

BORSOS LŐRINC:
Bak Imre cenzúrázva, 2015, zománccfesték, üveg, keret, 85x75 cm

Kiállítási enteriőr, benne:
BIRKÁS ÁKOS: *OT 11.0 MeS-L*, 2000, olaj, vászon, 140x60/140x80 cm

BUKTA IMRE: *Dinnyét őrző kutya*, 2000, olaj, vászon, 50x65 cm

CSATÓ JÓZSEF: *Kutyaház*, 2017, vegyes technika, különböző anyagok, 150x175 cm